

УДК 342.92

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.73.41>

ПРОЦЕДУРА ПРИЙНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АКТУ ЯК УМОВА ЙОГО ПРАВОМІРНОСТІ

Лютіков П.С.,

*професор кафедри публічного та приватного права
Університету митної справи та фінансів
ORCID: 0000-0001-6173-0128*

Турчак А.М.,

*здобувач кафедри адміністративного,
кримінального права і процесу
Інституту права Закладу вищої освіти
«Міжнародний університет бізнесу і права»
ORCID: 0000-0001-5209-3868*

Лютіков П.С., Турчак А.М. Процедура прийняття адміністративного акту як умова його правомірності.

Сучасні тенденції у сфері вітчизняного публічного адміністрування, постійне оновлення правової бази та її осучаснення дають поштовх науковій розробці відповідній проблематиці. Що цікаво цей процес є зворотнім та взаємопов'язаним. Тісний зв'язок теорії та практики, правотворчості та науки є важливою умовою ефективності будь-якої системи, у тому числі й будь-якої соціальної, оскільки обов'язкове слідування принципу науковості завжди послугоувало сталості та результативності функціонування системи публічної адміністрації та держави загалом, завжди давало основу для врахування історичного досвіду, систематично забезпечувало продуктивність та правильність аналізу поточного стану справ із виявленням проблем та розробкою шляхів їх вирішення, а також оперативно надавало емпіричний матеріал для прогнозування подальших подій.

У статті досліджується, на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел, процедура прийняття адміністративного акту як умова його правомірності.

Зазначено, що процедуру прийняття адміністративного акту слід розуміти як установлений законом порядок прийняття (ухвалення, винесення) рішення або юридично значущої адресної дії індивідуального характеру, що має зовнішній вплив з метою досягнення певних юридичних результатів для конкретних суб'єктів – встановлення, зміна або припинення їх прав та обов'язків.

На підставі узагальненого аналізу відомих підходів щодо виділення стадій прийняття (ухвалення, винесення) адміністративного акту, а також відповідних положень Закону України «Про адміністративну процедуру» окреслено уніфіковану модель такої процедури, яка складається, на думку автора, з таких стадій: 1) ініціювання адміністративного провадження та порушення адміністративної справи; 2) підготовка адміністративної справи до вирішення; 3) дослідження обставин справи та збирання доказів; 4) розгляд адміністративної справи; 5) прийняття адміністративного акту; 6) оскарження адміністративного акту (факультативна).

Ключові слова: адміністративний акт, адміністративна процедура, адміністративне провадження, порядок, стадії.

Lyutikov P.S., Turchak S.M. The procedure for adopting an administrative act as a condition for its legality.

Modern trends in the field of domestic public administration, constant updating of the legal framework and its modernization give impetus to the scientific development of the relevant issues. Interestingly, this process is inverse and interrelated. The close connection between theory and practice, law-making and science is an important condition for the effectiveness of any system, including any social one, since the mandatory adherence to the principle of scientificity has always served the stability and effectiveness of the

functioning of the public administration system and the state in general, always provided a basis for taking into account historical experience, systematically ensured the productivity and correctness of the analysis of the current state of affairs with the identification of problems and the development of ways to solve them, as well as promptly provided empirical material for forecasting future events.

The article examines, based on the analysis of doctrinal and normative sources, the procedure for adopting an administrative act as a condition for its legality.

It is noted that the procedure for the adoption of an administrative act should be understood as the procedure established by law for the adoption (adoption, rendering) of a decision or a legally significant targeted action of an individual nature that has an external impact with the aim of achieving certain legal results for specific subjects – establishing, changing or terminating them rights and obligations.

On the basis of a generalized analysis of known approaches to distinguishing the stages of adoption (adoption, issuance) of an administrative act, as well as the corresponding provisions of the Law of Ukraine «On Administrative Procedure», a unified model of such a procedure is outlined, which, according to the author, consists of the following stages: 1) initiation of administrative proceedings and initiation of an administrative case; 2) preparation of an administrative case for resolution; 3) investigation of the circumstances of the case and collection of evidence; 4) consideration of an administrative case; 5) adoption of an administrative act; 6) appeal of an administrative act (optional).

Key words: administrative act, administrative procedure, administrative proceedings, procedure, stages.

Постановка проблеми. Одним із ключових компонентів законності дії адміністративного акту є дотримання процедури його прийняття (винесення, ухвалення). Процедура (франц. *procédure*, від лат. *procedere* – просуватися) – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь; ряд яких-небудь дій, хід виконання чого-небудь; у програмуванні – блок з формальними параметрами або без них, виконання якого відбувається після приведення його до стану готовності до виконання. Процедура у правовому розумінні – це врегульований законом, іншими нормативно-правовими актами порядок, який складається з послідовних дій і спрямований на досягнення правового результату» [1, с. 1179; 2, с. 59; 3, с. 185-186].

Якщо звужувати рамки розуміння категорії «процедура», то звісно, що для позначення порядку вчинення дій у межах системи публічної адміністрації вживається термін «адміністративна процедура». Іншими словами, у межах цього дослідження мова буде йти про окремий різновид адміністративної процедури – процедуру прийняття адміністративних актів. Одразу зазначимо, що ми навмисно виносимо за скобки дискусії щодо співвідношення цієї категорії із відповідними суміжними поняттями («процес», «провадження», «порядок» тощо), а сконцентруємо свою увагу на теоретико-практичних аспектах процедури прийняття адміністративних актів як умови їх правомірності.

Метою цієї публікації є дослідження, на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел, процедури прийняття адміністративного акту як умови його правомірності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх десятиліть адміністративний акт та процедури його прийняття, як предмет наукового дослідження, був і залишається у полі зору В.Б. Авер'янова, Н.В. Александрової, Р.С. Алімова, О.Ф. Андрійко, Н.О. Армаш, О.М. Бандурки, В.М. Бевзенка, Ю.П. Битяка, В.В. Галушка, І.П. Голосніченка, Т.О. Гуржія, П.В. Діхтієвського, Є.В. Додіна, Л.С. Кисіль, Л.В. Ковалюк, І.Б. Коліушка, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, Є.Б. Кубка, О.В. Кузьменко, Р.О. Куйбіди, Є.В. Курінного, О.С. Лагоди, Є.О. Легези, Д.М. Лук'янця, П.С. Лютікова, П.В. Макушева, О.О. Мандюка, Р.С. Мельника, О.І. Миколенка, Р.С. Миронюка, О.А. Мілієнко, В.Ф. Опришка, І.В. Патерило, В.Г. Перепелюка, Ю.С. Педька, М.М. Полянського, Д.В. Приймаченка, А.О. Селіванова, В.С. Стефанюка, В.П. Тимошука, М.М. Тищенко, Ю.С. Шемшученка, А.М. Школика та інших вчених.

Виклад основного матеріалу. В.П. Тимошук у контексті вказаного питання першочергово звертає увагу на те, що оскільки адміністративна процедура являє собою саме зовнішнє правозастосування у сфері публічного управління, то співвідношення між категоріями «адміністративна процедура (процедури)» і «управлінська процедура (процедури)» пропонується проводити за характером – відповідно, зовнішньої або внутрішньої – спрямованості діяльності адміністративного органу. При цьому дослідником заперечується позиція щодо використання категорії «адміністративні процедури» у множині у випадку, коли ототожнюються категорії «процедура» та «дія», оскільки процедура, як правило, передбачає певну сукупність дій спрямованих на досягнення певного результату. Крім того, процедура може передбачати прийняття процедурних рішень [4, с. 9-10]. На його думку, доцільно

виділяти наступні стадії процедури прийняття адміністративних актів: ініціювання та відкриття (початок) провадження; підготовка справи до розгляду та вирішення; вирішення справи та прийняття адміністративного акта; адміністративне оскарження (факультативна стадія) [4, с. 14].

У тому числі відштовхуючись від вказаного В.П. Тимошук вважає, що адміністративна процедура – це установлений законом (офіційно) порядок розгляду та вирішення адміністративних справ, спрямований на прийняття адміністративного акта або укладення адміністративного договору [4, с. 4]. Аналогічну точку зору виловлюють й автори підручника *Загальне адміністративне право* за загальною редакцією І.С. Гриценка, але при цьому вони уточнюють, що під адміністративною процедурою розуміється загальний порядок розгляду та вирішення адміністративних справ (модель провадження), а провадження – це вже власне розгляд та вирішення окремої справи, тобто конкретна активна діяльність суб'єкта публічної адміністрації [5, с. 249].

Т.О. Коломоєць зазначає, що адміністративна процедура – це встановлений законодавством (офіційний) порядок діяльності уповноважених суб'єктів (адміністративних органів) щодо розгляду і вирішення індивідуально-визначених справ. При цьому ознаками адміністративних процедур є: регламентація нормами адміністративного права, публічний (офіційний) характер, індивідуальний характер (спрямована діяльність на вирішення індивідуальних адміністративних справ стосовно фізичних та юридичних осіб) [6, с. 144].

У свою чергу, І.В. Бойко в межах дослідження категорії «адміністративна процедура» звертає увагу на те, що серед всіх типів адміністративно-правових відносин до тих, що регламентуються адміністративно-процедурними нормами, варто віднести групу, виокремивши їх таким чином, щоб було можливо для них виробити загальні цілі, принципи й правила й тому недоречно об'єднувати в право адміністративних процедур всі норми, що регламентують діяльність публічної адміністрації. Вчена зазначає, що у такому разі варто керуватися наступними критеріями: адміністративна процедура регламентує відносини публічної адміністрації з приватними особами. Під приватними особами слід розуміти громадян України, іноземців, осіб без громадянства (тобто таких фізичних осіб, які не мають службових зв'язків із даним конкретним суб'єктом публічного адміністрування у правовідносинах, що виникли), юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права (останні є учасниками адміністративної процедури, приміром, при здійсненні контрольно-наглядових заходів), колективні особи, що не мають статусу юридичної особи; такі відносини носять зовнішнє спрямування, тобто прийняті рішення здійснюють вплив на права й обов'язки осіб, які не перебувають в організаційних зв'язках із суб'єктом публічного адміністрування; до таких відносин слід віднести ті, що носять безспірний характер, не є юрисдикційними, адже у разі виникнення спору, а також притягнення особи до відповідальності, ці правовідносини регламентуються за правилами, децю інакшими, і принципи, що застосовуються в юрисдикційних правовідносинах відрізняються від принципів адміністративної процедури [7, с. 8-9].

Натомість, О.І. Миколенко вважає, що адміністративна процедура характеризується такими ознаками: а) являє собою послідовність дій, яка регулюється нормами права та структурована відповідними правовідносинами; б) являє собою послідовність дій, що об'єднані спільною метою; в) має ієрархічну структуру; г) завжди перебуває у динаміці; д) має обслуговуючий характер. Якщо адміністративна процедура це врегульована адміністративно-процедурними нормами послідовність дій суб'єктів нормотворчої і правозастосовчої діяльності, структурованих відповідними процедурними відносинами щодо прийняття нормативно-правових актів управління та вирішення адміністративних справ [8, с. 400-401].

При цьому на думку О.І. Миколенка, структуру адміністративної процедури можна зобразити у вигляді чотирьохступеневої системи, яка включає: 1) адміністративні провадження; 2) стадії провадження; 3) етапи стадій; 4) процедурні дії. Адміністративне провадження – це врегульований нормами адміністративно-процедурного права порядок прийняття нормативно-правових актів управління та вирішення адміністративних справ. Стадія адміністративного провадження – це встановлений адміністративно-процедурними нормами порядок здійснення сукупності процедурних дій, що є частиною адміністративного провадження. Етап адміністративного провадження – це встановлений адміністративно-процедурними нормами порядок здійснення сукупності процедурних дій, що є частиною стадії провадження. Основу ж структури адміністративної процедури складають адміністративно-процедурні дії [8, с. 401].

Деякі вчені-адміністративісти наполягають на тому, що адміністративні процедури є формою реалізації так званого адміністративно-управлінського процесу, які впорядковують діяльність органів

публічної адміністрації з вирішення конкретних адміністративних справ. На їх думку, під адміністративною процедурою потрібно розуміти встановлений чинним законодавством порядок розгляду суб'єктами публічного адміністрування індивідуальних адміністративних справ щодо реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів окремої фізичної та юридичної особи, що завершується ухваленням адміністративного акта [9, с. 200].

О.В. Кузьменко, яка так само є прихильницею концепції широкого розуміння адміністративного процесу стверджує, що під адміністративною процедурою слід розуміти «регламентований юридичними нормами *порядок* здійснення нормативно-правового регулювання суспільних відносин (правотворчості) та правореалізації. Адміністративна процедура становить собою: встановлений адміністративно-процесуальними нормами порядок діяльності уповноважених суб'єктів щодо розгляду і вирішення індивідуально-конкретних справ» [10, с. 180].

У свою чергу, автори науково-практичного коментаря до проєкту Закону України «Про адміністративну процедуру», коментуючи запропоноване визначення адміністративної процедури як визначений законодавством порядок здійснення адміністративного провадження¹, звертають увагу на те, що категорії «адміністративне провадження» та «адміністративна процедура» треба розглядати у взаємозв'язку. При цьому основною є саме категорія «адміністративна процедура», яка є певною моделлю вирішення справи адміністративним органом [12, с. 26]. Така теза цілком узгоджується із слушною думкою В. П. Тимощука про те, що в адміністративному праві для досягнення певного результату має застосовуватись одна процедура, з тим, щоб виключити можливість свавілля з боку публічної адміністрації та гарантувати рівність приватних осіб перед законом. Це стосується також адміністративної процедури загалом та процедури прийняття адміністративних актів зокрема [2, с. 61].

Відштовхуючись від вказаних визначень та сформульованих ознак, цілком прийнятно визначити процедуру прийняття адміністративного акту як установлений законом порядок прийняття (ухвалення, винесення) рішення або юридично значущої адресної дії індивідуального характеру, що має зовнішній вплив з метою досягнення певних юридичних результатів для конкретних суб'єктів – встановлення, зміна або припинення їх прав та обов'язків.

Як правильно зазначається на сторінках адміністративно-правової літератури, процедура ухвалення адміністративних актів складається з певних стадій, які розглядаються переважно як відносно самостійна сукупність послідовно здійснюваних, взаємопов'язаних процесуальних дій, які об'єднані однією метою [9, с. 162].

Узагальнений аналіз відомих підходів щодо виділення стадій прийняття (ухвалення, винесення) адміністративного акту, а також ознайомлення із положеннями Закону України «Про адміністративну процедуру» дав підстави окреслити загалом уніфіковану модель такої процедури наступним чином.

Ініціювання адміністративного провадження та порушення адміністративної справи. Як зазначає В. П. Тимошук, розробники проєкту Адміністративно-процедурного кодексу слушно дійшли висновку про виокремлення такої підстади (або етапу) як «ініціювання провадження», оскільки саме на даному етапі є різниця в ініціюванні адміністративного провадження особою та адміністративним органом [2, с. 69]. Так, згідно до положень глави першої розділу четвертого Закону України «Про адміністративну процедуру» адміністративне провадження розпочинається:

- 1) за заявою особи щодо забезпечення реалізації її права, свободи чи законного інтересу або виконання нею визначеного законом обов'язку, у тому числі щодо отримання адміністративної послуги;
- 2) за ініціативою адміністративного органу, у тому числі у порядку здійснення ним інспекційного (контрольного, наглядового) повноваження.

Форма та порядок подання заяви приватної особи закріплюється у ст. ст. 40-45 вказаного Закону. У свою чергу, підставою для початку адміністративного провадження за ініціативою адміністративного органу відповідно до принципів законності та офіційності є: 1) виконання адміністративним органом його повноважень, визначених законом; 2) настання події, визначеної законом як підстава для прийняття адміністративного акта; 3) порушення права, свободи чи законного інтересу особи або публічного інтересу, виявлене адміністративним органом [11]. Іншими словами, особливості старту процедури прийняття адміністративного акту залежать від різновиду адміністративної процедури – заявної чи втручальної.

¹ В редакції прийнятого Закону зазначено, що адміністративна процедура – це визначений законом порядок розгляду та вирішення справи [11].

Адміністративне провадження розпочинається з дня: 1) отримання заяви компетентним адміністративним органом; 2) прийняття рішення про початок адміністративного провадження компетентним адміністративним органом за власною ініціативою або вчинення першої процедурної дії у справі. Адміністративний орган розпочинає адміністративне провадження за власною ініціативою на його власний розсуд, крім випадку, якщо згідно із законом адміністративний орган зобов'язаний ініціювати та розпочати адміністративне провадження [11].

Підготовка адміністративної справи до вирішення. Ця стадія є важливою для подальшого плину та динаміки процедури, оскільки на ній закладаються необхідні передумови для належного та повного розгляду справи по суті та прийняття адміністративного акту. Під час підготовки справи до розгляду та вирішення, крім невідкладного розгляду та вирішення справи (стаття 60 цього Закону), адміністративний орган встановлює наявність та достатність матеріалів у справі, а також за необхідності:

1) витребує додатково документи та відомості, що перебувають у володінні органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, що належить до сфери його управління;

2) залучає до участі в адміністративному провадженні адресата, повідомляє йому правові підстави початку адміністративного провадження та можливі наслідки прийняття адміністративного акту;

3) повідомляє заінтересованим особам про початок адміністративного провадження та про їхні права на участь в адміністративному провадженні;

4) повідомляє учасникам адміністративного провадження порядок ознайомлення з матеріалами справи, їхні права і обов'язки;

5) надає учасникам адміністративного провадження можливість подати документи, клопотання, пояснення та зауваження, довести обставини, що мають значення для вирішення справи;

6) вирішує питання про необхідність залучення до участі в адміністративному провадженні осіб, які сприяють розгляду справи, призначення експертизи, проведення огляду на місці або огляду речей, проведення слухання у справі;

7) виконує інші передбачені законом обов'язки в рамках адміністративного провадження [11].

Варто додати, що зміст вказаних процедурних дій здійснюється відповідно до вимог ст. 48–51 Закону.

Дослідження обставин справи та збирання доказів. До прийняття спеціального Закону, вказана стадія не розглядалась як самостійна. Як правило, її називали етапом підготовчої стадії, однак її деталізація в межах Закону «Про адміністративну процедуру» дає змогу виокремити її поміж інших стадій. Законодавство навіть висуває відповідні вимоги до процедурних дій, що її складають. Так, адміністративний орган досліджує обставини, що мають значення для вирішення справи, виходячи з принципів законності та офіційності. Відповідний орган визначає відповідно до законодавства способи та обсяг встановлення обставин справи. При цьому адміністративний орган не обмежений доводами учасників адміністративного провадження, наданими ними доказами та клопотаннями [11].

Важливими уточненнями є те, що адміністративний орган повинен неупереджено дослідити всі обставини справи, у тому числі ті, що є сприятливими, а також ті, що є несприятливими для учасників адміністративного провадження. При цьому, забороняється вимагати від учасника адміністративного провадження надання доказів, які не стосуються обставин справи, а також всупереч принципу офіційності, згідно з яким обов'язок збирання доказів покладений на адміністративний орган [11].

Доказами в адміністративному провадженні є будь-які фактичні дані, на підставі яких адміністративний орган у визначеному законодавством порядку встановлює наявність чи відсутність обставини, що має значення для вирішення справи. Засобами доказування в адміністративному провадженні можуть бути:

1) пояснення учасників адміністративного провадження;

2) документи;

3) дані відповідних національних електронних інформаційних ресурсів;

4) результати обробки (перевірки) даних в автоматичному режимі;

5) речі;

6) пояснення свідків;

7) висновки або пояснення експертів, консультації або роз'яснення спеціалістів.

Належними є докази, які містять інформацію про обставини, що мають значення для вирішення справи. Адміністративний орган не бере до розгляду докази, які не стосуються обставин справи, належно обґрунтувавши таку відмову. Адміністративний орган не бере до уваги докази, одержані з

порушенням закону. Обставини, які згідно із законодавством повинні бути підтверджені певними доказами та/або засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими доказами та/або засобами доказування. Якщо законодавством не визначено докази та/або засоби доказування, якими можуть підтверджуватися обставини справи, адміністративний орган на власний розсуд визначає належність, допустимість, достовірність та достатність зібраних ним чи наданих учасниками адміністративного провадження доказів [11]. Зміст доказів та засобів доказування описано в ст.ст. 54–57 Закону.

Розгляд адміністративної справи та прийняття адміністративного акту є без перебільшення центральною стадією усієї процедури. Закон про адміністративну процедуру передбачив одразу декілька різновидів провадження у справі, кожен з яких, природньо, має свої особливості. Зокрема Закон передбачає:

– невідкладний розгляд та вирішення справи (якщо задоволення заяви не потребує додаткових документів та відомостей, залучення учасників адміністративного провадження чи осіб, які сприяють розгляду справи, проведення експертизи чи вчинення інших підготовчих дій, справа повинна бути вирішена невідкладно, крім випадку, якщо невідкладне вирішення справи впливає на об'єктивність і законність рішення або потребує невинуватих витрат часу та інших ресурсів;

– розгляд і вирішення справи у письмовому адміністративному провадженні (справа розглядається у такому порядку, якщо вона не може бути вирішена невідкладно і при цьому заслуховування учасників адміністративного провадження не проводиться);

– розгляд і вирішення справи в автоматичному режимі (у випадках та порядку, визначених законом, адміністративне провадження повністю або частково здійснюється адміністративним органом в автоматичному режимі (за допомогою програмних засобів, без втручання людини). При цьому Закон накладає обов'язок на адміністративний орган вживати заходів для розгляду справ в автоматичному режимі;

– розгляд та вирішення справи із заслуговуванням учасників адміністративного провадження (з метою забезпечення належного, об'єктивного та швидкого з'ясування обставин справи за рішенням адміністративного органу може проводитися слухання у справі. Слухання проводиться за клопотанням учасника адміністративного провадження, за умови наявності в учасників адміністративного провадження протилежних інтересів або в інших випадках, передбачених законом. Передбачено, що учасник адміністративного провадження має право бути заслуханим адміністративним органом до прийняття рішення у справі, якщо таке рішення може негативно вплинути на його право, свободу чи законний інтерес, крім випадків, передбачених Законом. Право учасника адміністративного провадження бути заслуханим реалізується ним шляхом подання до адміністративного органу своїх пояснень та/або заперечень у спосіб, передбачений Законом для подання заяви. Адміністративний орган інформує учасника адміністративного провадження про можливі негативні наслідки його неучасті у провадженні та ненадання пояснень та/або заперечень у справі, у тому числі у разі оскарження адміністративного акта [11].

Прийняття адміністративного акту є підстадією, яку виділяти в окрему самостійну навряд чи доцільно, тому що досить часто розгляд справи є доволі швидкоплинним і фактично одразу завершується прийняттям адміністративного акту. При цьому Закон передбачає, що у тому разі, якщо рішення у справі може бути прийнято на підставі електронних документів у машинозчитувальному форматі та/або даних національних електронних інформаційних ресурсів, адміністративний акт може бути прийнято в автоматичному режимі у випадках, передбачених законом. Якщо судовим рішенням, що набрало законної сили, або рішенням суб'єкта розгляду скарги адміністративний орган зобов'язано прийняти адміністративний акт певного змісту, повторний розгляд справи не проводиться [11].

Апеляція, на відміну від всіх попередніх стадій, фактично є необов'язковою стадією, настання якої залежить виключно від волі заявника, який обирає порядок оскарження – адміністративний (в порядку передбаченому розділом шостим Закону України «Про адміністративну процедуру» чи у судовому порядку, в межах, передбачених Кодексом адміністративного судочинства.

Висновок. Завершуючи, узагальнений аналіз процедури прийняття адміністративних актів, зазначимо, що процедуру прийняття адміністративного акту слід розуміти як установлений законом порядок прийняття (ухвалення, винесення) рішення або юридично значущої адресної дії індивідуального характеру, що має зовнішній вплив з метою досягнення певних юридичних результатів для конкретних суб'єктів – встановлення, зміна або припинення їх прав та обов'язків.

На підставі узагальненого аналізу відомих підходів щодо виділення стадій прийняття (ухвалення, винесення) адміністративного акту, а також відповідних положень Закону України «Про адміністра-

тивну процедуру» окреслено уніфіковану модель такої процедури, яка складається, на думку автора, з таких стадій: 1) ініціювання адміністративного провадження та порушення адміністративної справи; 2) підготовка адміністративної справи до вирішення; 3) дослідження обставин справи та збирання доказів; 4) розгляд адміністративної справи; 5) прийняття адміністративного акту; 6) оскарження адміністративного акту (факультативна).

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голова ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь, 2001. 1440 с.
2. Тимошук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії. К. : «Конус-Ю», 2010. 296 с.
3. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: «Укр. Енцykl.», 1998. Т. 5: П–С. 2003. 736 с.
4. Тимошук В.П. Процедура прийняття адміністративних актів: питання правового регулювання: автореф. дис. канд. юрид. наук. Київ, 2009. 21 с.
5. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші]; за заг. ред. І.С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2014. 568 с.
6. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
7. Бойко І. Базові категорії права адміністративних процедур. Адміністративна процедура: особливості формування української концепції: матеріли Круглого столу, м. Харків, 15 вересня 2017 р. Харків: Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017. 112 с.
8. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права (теоретико-правовий аспект): дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Запоріжжя, 2018. 484 с.
9. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
10. Кузьменко О.В. Процесуальні категорії адміністративного права: Монографія. НАВСУ, Львів: ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2004 . 232 с.
11. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20/conv#n517>.
12. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / Авт. колектив (Андрійко О.Ф., Бевзенко В.М. та ін.), за заг. ред. Тимошука В.П. К.: ФОП Мишалов Д.В., 2019. 460 с.